

JELENTÉS

A

SZÉKELY NEMZETI MÚZEUM

1904. ÉVI ÁLLAPOTÁRÓL.

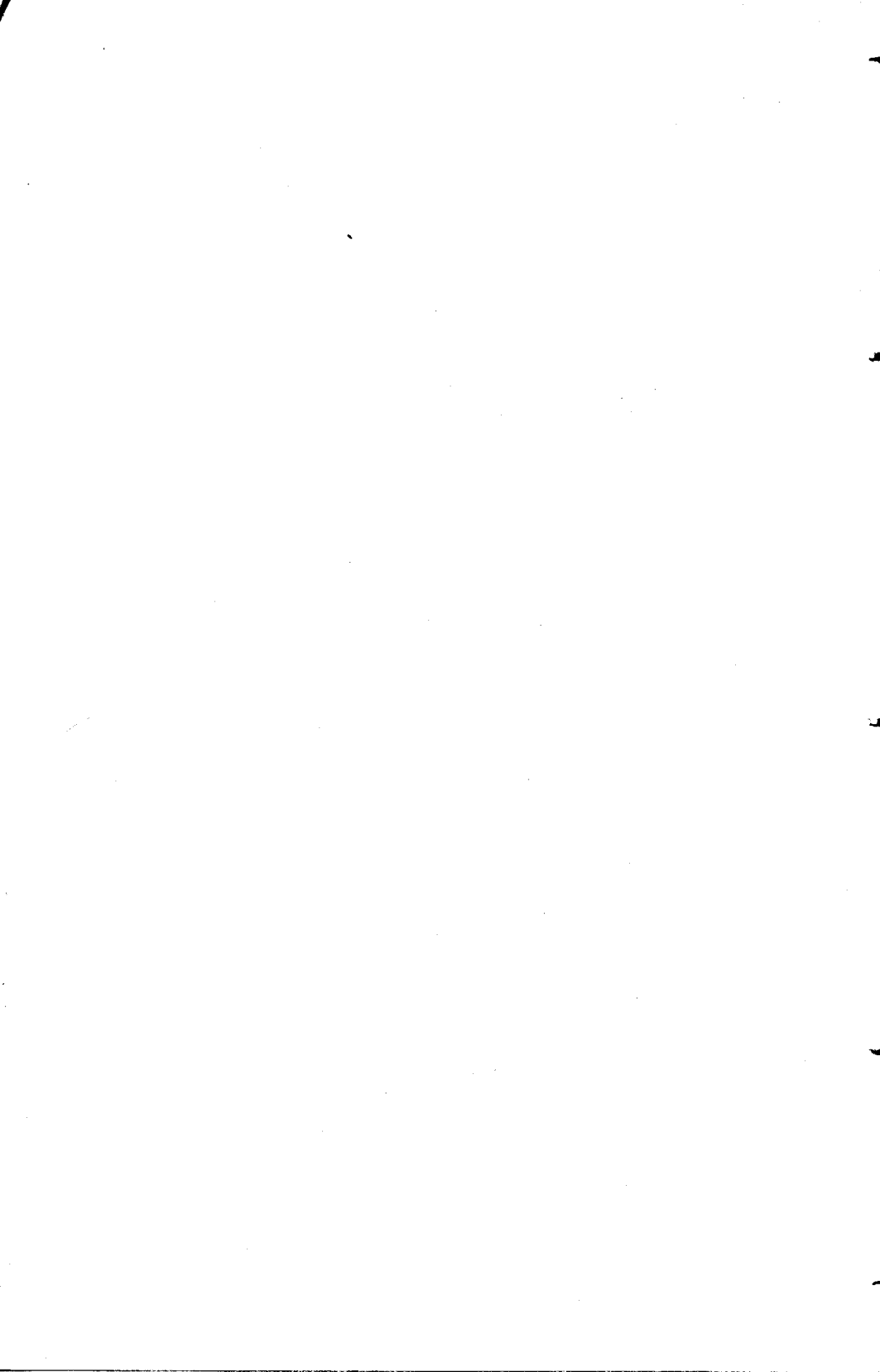
*

AZ IGAZGATÓ-VÁLASZTMÁNY JELENTÉSE A MÚZEUMOK ÉS
KÖNYVTÁRAK ORSZÁGOS FŐFELÜGYELŐSÉGÉHEZ.

SEPSISZENTGYÖRGY
JÓKAI-NYOMDA-RÉSZVÉNY-TÁRSULAT.

1905.

Méltóságos Főfelügyelőség!

A Székely Nemzeti Múzeum 1904. évi állapotáról szóló jelentésünk általános részének legfőbb s szinte egyetlen tárgya az állandó múzeumi helyiség építésének kérdése. Ez azért van, mert Múzeumunk már olyan helyzetbe jutott, hogy mindaddig, míg e kérdés megoldva nincs, más irányban egy lépést sem tehet, mivel gyűjteményeink a jelenlegi elhelyezésben való sajnálatos állapota az állandó gyarapodás folytán mind nagyobb és nagyobb akadályul fog szolgálni Múzeumunk fejlődésének útjában. Jelenlegi helyiségeink már arra sem alkalmasok, hogy az állandó gyarapodás anyaga rendszeresen számbavétessek s a múzeumőrök nemcsak leltározó, de ma-holnap adminisztratív munkájukat sem végezhetik. Sajnálattal kell néznünk a Kollégium nedves raktárszerű kamrácskáiban, poros folyósóin és előszobáiban, padlásán s imitt-amott szekrényekbe s ládába becsomagolt sok becses anyag lassu, de állandó romlását, pusztulását, melylyel szemben a jelen helyzetben tehetetlenek vagyunk s ez okból tisztelettel jelentjük, hogy az így felhalmozott anyagnak még netaláni pusztulástól való megmentéséért sem vállalhatunk felelősséget.

Jól tudjuk, hogy egy ilyen intézmény életében az ilyen állapot nemcsak a fejlődés korlátoltsága s az anyag pusztulása miatt, hanem a munkásság nélkül eltelt idő s a társadalom érdeklődésének szünetelése miatt a pótolhatatlan veszteségek mellett egyszersmind visszaesést is jelent. Ez az állapot pedig addig fog tartani, míg Múzeumunk saját alkalmas helyiségébe beköltözhetik. Épen ezért Igazgató-Választmányunk a múlt évi jelentésében részletesen kifejtett másféle kérdéseknek megoldását napirendről levette, mert ezek megoldásának munkája mindaddig, míg az építkezés kérdése elintézve nincs, időelőtti hiábavaló fáradság lenne.

Az építkezés ügye és a tervek.

Az építkezés ügyében egyetlen nevezetes lépés volt, hogy Igazgató-Választmányunk a Múzeum terveit Gyárfás Győző kir. főmérnökkel elkészíttetvén, a költségvetéssel és a

szükséges állami hozzájárulás iránti kéréssel együtt a múlt év augusztus havában a mélt. Főfelügyelőséghez felküldötte.

Az építendő Múzeum-épületét mi nem a jelenleg rendelkezésre álló s elhelyezésre váró anyag mennyiségéhez mértük, hanem a tervek készítésében s megállapításában az a fontos hivatás volt szemünk előtt, mely erre az intézményre nemzeti, társadalmi és tudományos szempontból a jövőben vár. A székely nép ezer év óta nemcsak örökdió a magyarságnak ellenségek által most is csaknem teljesen elszigetelt keleti bástyáján, hanem állandóan rajokat is bocsátott ki s ezek bárhová jutottak, a magyarságnak legerősebb s leglelkesebb harcosai valának. Mindenki előtt ismeretes az a történelmi igazság, hogy Erdélyt a magyar nemzet számára a székelység mentette meg. Ilyen fontos missziót oly kevés segítséggel — mint a székely — talán az ország egyetlen vidékének lakossága sem teljesített s nemzeti szempontból talán egy népre sem vár jövőben sem nehezebb feladat, mint a székelyre. Most évezredes küzdelmében kifáradva, az izmosodó erős magyar nemzettől várja a segítséget, eddigi fáradságainak jutalmául s jövő harcaiban szükséges eszközök megszerzésének céljából. S minél többet segít, annál erősebbé teszi önmagát a magyar. Elismerjük, hogy a székelység jelentőségének felismerése napjainkban már megtörtént s ennek eredményeképpen tekinthetjük a nemrég megindult u. n. székely-akciót, de bátorkodunk megjegyezni, hogy az elérendő cél nagyságát tekintve, mindez még csak a kezdet kezdete, annyival is inkább, mert ez a mozgalom még csak gazdasági téren indult meg, pedig ennél egy népre nézve a kultúra sem mellékesebb tényező. Ezen a téren is egy erős, hatalmas, ellenállhatatlan áramlatnak kell megindulni az ország szívéből kelet felé, mely minden közbeeső akadályt elsöpörve érkezzék el segítségül a küzködésben csüggedő székely néphez.

Ezek a gondolatok magyarázzák meg, hogy a Múzeum-épületét talán minden várakozáson felül nagyra terveztük s ennek folytán talán meglepően nagy építési segítséget kértünk a magas kormánytól. De egy kicsiny, csak a jelenlegi muzeális anyag elhelyezésére szolgáló helyiség legfennebb csak a székely nép jelenlegi szegénységéhez lenne találó, de nem lenne méltó sem történelmi hagyományaihoz s emlékeihez, sem jövődöbéli hivatásához, sem a segítséget adó magyar állam erejéhez s tartozásának nagyságához. Mikor mi azt akarjuk, hogy a Székely Nemzeti Múzeum hivatásához méltó fényes és tágas csarnokába költözhessék, mikor a Múzeumban a magyar nemzeti kultúrának egy olyan fényesen világító tornyát

tervezzük, mely a szomszéd idegen nemzetiségeket hódolatra kényszerítse, akkor — ha ez teljesül — mi székely szívóssággal s életrealitással és magyar áldozatkészséggel az egységes magyar állam épületéhez az egyik legerősebb sarokkövet fogjuk szolgáltatni.

A Főfelügyelőség az építés ügyéről.

A Múzeumok és Könyvtárak Országos Főfelügyelősége az 1903. évről szerkesztett jelentésében behatóan foglalkozik Múzeumunk 1903. évi működésének eredményeivel s azoknak a függő kérdéseknek megoldásával, melyek az intézet további fejlődését és megerősödését nagy mértékben vannak hivatva előmozdítani.

A jelentésnek az építés kérdésére vonatkozó részét az alábbiakban közöljük:

„A sepsiszentgyörgyi Székely Nemzeti Múzeum gyűjteményeinek szaporodása immár elodázhatatlanná tette az építkezés kérdésének megoldását. A Múzeum Igazgató-Választmánya a Múzeum részére kiszemelt telket a múzeumi építkezésre társadalmi uton összegyűjtött alapból 22,000 kór. vételárért megvásárolva, e kérdést jelentékeny lépéssel vitte közelebb a megvalósuláshoz; ez ügyben hozott határozatát az Országos Főfelügyelőség annak idején jóváhagyásra ajánlotta a miniszteriumnak. Az Országos Főfelügyelőségnek kezdetől fogva volt alkalmá e kérdés fejleményeire befolyást gyakorolhatni; kiküldöttünk Radisics Jenő orsz. felügyelő a helyszínén személyesen győződött meg a szóbanforgó telek alkalmas voltáról s a vételügy lebonyolítását meggyorsította a Főfelügyelőség amaz ígérete, hogy az építkezés költségeihez való állami hozzájárulás tárgyában az annak bemutatandó építkezési terv és költségvetés alapján az 1905. évi költségvetési előirányzat keretében fog a magas kormányhoz előterjesztést tenni.

Ezen ügyben elfoglalt álláspontunk azon a meggyőződésünkön alapszik, hogy a székelység kulturális törekvésének gyámolítása a nemzeti közművelődési politika elodázhatatlan feladatai közé tartozik s ebből kifolyólag a Székely Nemzeti Múzeum, melynek gyűjteményeiben a székely társadalom áldozatkészsége nagy feladatokra hivatott kulturintézmény anyagát hozta össze, s melyet csupán alkalmas helyiség hiánya gátol meg hivatása méltó betöltésében, a rendesnél nagyobb mértékben tarthat igényt az állam támogatására.“

A gyűjtemények őrzésének s kezelésének kérdése s a Székely Mikó-Kollégiummal tervezett kapcsolat.

Az új helyiségben elhelyezendő gyűjtemények állandó őrzésének s kezelésének kérdését Igazgató-Választmányunk a Székely Mikó-Kollégium előjáróságával folytatott tárgyalás alapján az építkezéssel kapcsolatosan gondolta legkönnyebben megoldhatónak. A Kollégiummal való kapcsolatot okvetlen fenn kell tartanunk, mert arra, hogy egy önálló s megfelelő illetményekkel ellátott szakember mint múzeumőr, vagy igazgató a szükséges segédszeméllyel lássa el a gyűjtemények és a könyvtár őrzését s kezelését, anyagi források hiányában jelenleg gondolni sem lehet. Az épület s a gyűjtemények állandó felügyeletén kívül csupán azok biztonsága is okvetlenül megkívánja, hogy legalább egy felelősséggel tartozó őr a Múzeum épületében lakjék, mivel másképen való felügyeletre s a távolból való őrzésre a Kollégium előjárósága sem vállalkozik. Sőt az egész Múzeum őrzésével s kezelésével járó felelősségteljes nagy munkával csupán egy tanárt terhelni meg a Kollégium előjárósága sem hajlandó, mert erre szinte képtelen is volna a rendes tanári teendők mellett egy ember, de a Múzeum is ezt a munkát csupán ingyenlakással nem honorálhatná. Gondoskodni kellene ekkor is még egy-két megfelelő díjazással ellátott kisegítő szakerőről. Mindez tetemes évi kiadással járna s nehezen lenne kivihető már csak abból az okból is, mert a kollégiumi tanárok nagyrésze a rendes tanári elfoglaltságon kívül rendkívüli tárgyak s kollégiumi tisztségek által állandóan le van kötve s így a Kollégium Előjárósága sem kötelezhetné magát arra, hogy még megfelelő díjazás ellenében is több szakerőről állandóan gondoskodjék. Mivel azonban a Múzeummal való kapcsolat fentartása a Kollégiumnak is érdekében áll, a Kollégium Előjárósága azt a kedvező ajánlatot tette, hogy ha a Múzeum két tanárnak, mint múzeumőröknek — ezek egyike a könyvtáros lenne — megfelelő lakást ad a Múzeum épületében, a gyűjteményeknek szakemberek által való kezelésének s őrzésének kötelezettségét magára vállalja. Ezt a kedvező ajánlatot Igazgató-Választmányunk örömmel fogadta s a Múzeum tervét ennek megfelelően készítette. Ez az ajánlat elfogadása s annak megvalósítása az építkezésnél többletet okozna ugyan, de egy nagyobb építkezés keretében sokkal kevesebb költséggel lehetne megvalósítani, mint a mennyibe a Múzeum gyűjteményeinek más módon eszközlendő őrzése s gondozása kerülne.

Sőt a Kollégiummal kötött ilyen kapcsolat folytán a Kollégium Elöljárósága, mint testület vállalná magára a kötelezettséget s mindaddig teljesítené, míg esetleges változtatásnak szüksége fel nem merülne. Ezenkívül az az előny is járna még ezzel, hogy felszabadulna a Múzeum jövedelméből a múzeumőrök jelenlegi tiszteletdíjául szolgáló évi 600 korona. Ez a felszabaduló évi 600 korona pedig állandóan fedezné egy megfelelően képzett szolgáló évi fizetését. Az épület fentartásának s fűtésének terhére a vármegyétől és várostól reméljük. Az alakítandó Múzeum-Egyesület esetleges alapítványaiából s tagdíjaiból befolyó összeg a vármegyétől most is állandóan folyósított évi 200 korona fentartási segélylyel együtt az aprólékos költségeken kívül az idő folytán előállható munkaszaporodással járó kiadásokat is fedezné.

Ilyen körülmények között a Múzeum rendeltetésének bizonyára hosszú időig meg tudna felelni.

Mindezen tervek megvalósítására a Múzeumnak jelenleg az 1903. év folyamán 22,000 koronával megszerzett kiválóan alkalmas telken kívül mintegy 34000 korona összegű építési alap áll rendelkezésére.

Nagyobb segínyt csakis a magas kormánytól remélhetünk, mivel a helyi tényezők s a társadalom áldozatkészsége s ereje a jelenlegi hozzájáruláson kívül a berendezkedésnél is lehetőleg igénybe lesz véve. Épen ezért e helyen is teljes tisztelettel kérjük a mélt. Főfelügyelőséget, hogy benyújtott terveinket maga egészében, vagy legalább megközelítő nagyságban elfogadni s kérésünkben kimutatott szükséges állami hozzájárulás megnyerését előmozdítani s kieszközölni méltóztatssék.

Személyi ügyek.

Igazgató-Választmányunkban személyi változás nem történt. Örömmel emlékezünk meg, hogy a kegyes alapítónő, özv. Cserey Jánosné szül. Zathureczky Emilia úrnő ömértósága a múlt évben is megnemszünő érdeklődésének számos adománynyal adta jelét. Úgy az alapítónő ömértóságának, mint néhai nagyméltóságú Potsa József v. b. t. t., főispánnak, a felügyelő-bizottság elnökének Gyárfás Jenő festőművész által festett életnagyságu képe díszes keretben készen várja az új Múzeumban való elhelyezést.

Államsegély.

Múzeumunknak a múlt 1904. évben is leghathatósabb támogatója a mélt. Főfelügyelőség volt s ezért ez alkalommal is legmélyebb köszönetünket fejezzük ki. A mélt. Főfelügyelő-

ség az 1903. évi államsegély felhasználásáról s a Múzeum 1903. évi állapotáról szóló jelentésünket 185—1904. számú leiratában jóváhagyó tudomásul vette s majd 605—1904. sz. a. értesített, hogy javaslatára a nagymélt. Vallás- és Közoktatásügyi Miniszter Úr a tudományos közgyűjtemények segélyezésére szolgáló állami javadalomból a Múzeum könyvtárának gyarapítására 600 koronát, régiségtára részére 400 koronát, összesen 1000 koronát engedélyezett az 1904. évre. E gyarapítási segélyen kívül néprajzi gyűjtésekre dr. László Ferenc múzeumőrnek 400 koronát útalványozott.

A gyarapítási segély az általunk felterjesztett s 745—1904. sz. főfelügyelőségi leirattal módosított tervezet szerint használtatott fel.

Gyarapodás.

A gyűjtemények az elmúlt évben is elég szép számú és értékes tárgyakkal gyarapodtak. S ha az utolsó évek eredményeihez hasonlítva valamivel kisebb eredménnyel kell beszámolnunk, annak a már említett körülménynek tudható be, hogy a beszerzett tárgyakkal még raktárszerű elhelyezése is a legtöbb esetben legyőzhetetlen akadályokba ütközik.

I. Régiségtár és éremtár. Őskori gyűjteményünk özv. Cserey Jánosné úrnő ajándékából az imecsfalvi őstelepről az idén is 38 drb tárggyal gazdagodott. A besenyői, maksai, egerpataki és sepsiszentgyörgyi eprestetői telepekről szintén több értékes tárgy került elő. Polányi József Bikfalváról 1 füles tokos vésőt, Nagy György Középpajtáról egy kőbaltát ajándékozott. A fegyverek és más felszerelési tárgyak 6 drb sarkantyúval, 1 lándzsahegygyel, 1 lándzsavéggel és 1 kardhüvelylyel, 4 drb ágyúgolyóval gyarapodtak. Az alsócernátoni és besenyői régi református templom restaurálása alkalmával félretett néhány jellemző parkánytégla és fedőcserép Bodor Géza esperes és Forró Móric birtokos ajándéka. Sepsiszentgyörgyön a Debrenkapu melletti egyik telken talált régi görög érmek közül 4 darabot vásárlás útján szereztünk. Éremgyűjteményünk idei gyarapodása 232, a papirpénzeké 34 drb. Özv. Cserey Jánosné közbenjárására Sztankó Dezsőné Cserey Julia Cserey Ignác 1848—49-es ezredes ezüst evő-észközeit, melyeket a szabadságharc alatt is használt (1 kés, 2 villa, 2 kalán, 1 palló, 1 fűszertartó) Múzeumunknak ajándékozta. Özv. Szilágyi Lajosné (Nagyszében) szarvasagancsnyelű 5 drb régi evőeszközzel gazdagította gyűjteményünket. Tuzson János 1848—49-es honvédőrnagynak olajfestésű arcképét az örökösök megbízásából dr. Künnle Tivadar ig. vál. tag ajándékozta Múzeumunknak.

Resch Adolf brassói régiségkereskedőtől 274 korona árban az alábbi régiségtani tárgyakat vásároltuk: 2 drb ezüstcsatt, kis szentgyörgy érem ezüsből égetett aranyozással, 6 pár ezüstkapocs, 1 drb arany nyakék, 2 drb ezüst hajtű ékkövekkel, 2 drb rézcsatt, 2 drb urvacsoraosztó kehely (galv. plastikai utánzat), 1 drb Honterus emlékérem bronzból, 25 drb római aranyérem galv. plastikai utánzata.

Régiségtárunkat az említettekén kívül ajándékaik útján gyarapították: Faluvégi Endre (Árkos), Sükösd Pál, Nagy Mózes, Ráduly János, Bogdán Arthur, Maszák Hugó (B.-pest), özv. Zayzon Ferenczné (Sz.-Udvarhely), Barabás László, Útő Elek (Egerpatak), Szilágyi Béla, Koréh László (Magyarós), Kupferstich Izidor, Biró Sándor (K.-vásárhely.)

II. Ipar- és néprajzi osztály. A Múzeumok és Könyvtárak Országos Főfelügyelőségének hathatós támogatása tette lehetővé, hogy azt a két évvel ezelőtt megkezdett munkát, melynek célja a Székelyföld multjára és jelenére vonatkozó gazdag néprajzi anyag összegyűjtése és múzeumokban való kiállítása, az idén is folytathattuk. A vallás- és közoktatásügyi m. kir. Miniszter úr a gyűjtés céljaira a kutatások és gyűjtések rovatából a Főfelügyelőség ajánlatára dr. László Ferenc múzémörnek a folyó évre 400 kor.-t utalványozott. Az 1903. évben 24 háromszékmegyei községben végzett néprajzi gyűjtéseket, az 1904. évben előbb az erdővidéki Árapatak, Hidvég, Bölön, Középpajta, Szárazajta, Nagybacon, Bibarcfalva, Baróth, Felsőrákos, Olasztelek, Vargyas; az udvarhelymegyei Homoród-Oklánd, Homoród-Szentpál, Homoród-Szentpéter, Dálya, Ége, Ábrahámfalva, Sándorfalva, Homoród-Szentmárton, Homoród-Almás, Lövete, Szentkeresztbánya, Oláhfalva, majd pedig a szintén udvarhelymegyei Szent-Erzsébet, Új-Székely, Székelykeresztur, Rugonfalva és Alsó-Siménfalva községeket járta be. A néprajzi gyűjtések és felvételek eredményéről a Főfelügyelőséghez külön benyújtott jelentésben az 1903. és 1904. évben gyűjtött 1245 drbból álló néprajzi gyűjtemény egyes tárgyai alábbi csoportokban vannak felsorolva: 1. Ruházat, viselet; 2. szöttek, varrottások; 3. fonás, szövés szerzői; 4. a népies fazekasság termékei; 5. halászat; 6. vadászat; 7. pásztorélet; 8. földmivetés, baromtenyésztés; 9. háziipar; 10. a ház és környéke, házi eszközök; 11. gyermekjátékok és egyéb tárgyak. A tárgyi néprajzon kívül a népszokásokra, ünnepekre, babonákra, a nép nyelvére vonatkozólag is gyűjtött adatokat, s néhány anthropologiai felvételt is tett. A mikor az időjárás csak engedte, az ilyen módon gyűjtött tárgyak és adatok kiegészítéséül fényképfelvételeket végzett.

III. Földrajzi és természetrajzi osztály. A Múzeumok és Könyvtárak Orsz. Főfelügyelőségének megbízásából dr. Madarász Gyula magyar nemzeti múzeumi igazgató-őr még az 1903. év folyamán Múzeumunk részére madártani gyűjtést végzett. A gyűjtés eredményét (200 drb honi madár 71 fajban) kellő módon praeparálva és felállítva a méltóságos Főfelügyelőség május hó folyamán megküldötte. A gyűjtemény addig is, míg a Múzeum új épületében kiállítható lesz, a Kollégium egyik helyiségében gondosan elzárt szekrényben van elhelyezve. Joós Lajos m. kir. bányafőmérnök Felsőbányán. Vihnyén, Nagyágon és Kapnikbányán gyűjtött 72 drbból álló, kiválóan szép ásvány kristálygyűjteményt küldött Múzeumunknak. Dr. Lendl Adolf budapesti praeparatoriumában a részint ajándékozás, részint vétel útján szerzett alábbi emlősöket és madarakat praeparáltattuk: *Botaurus stellaris*, abnormis kacsza, *Ardea purpurea*, *Gallinula chloropus*, abnormis bivaly-borju, *Alcedo ispida*, *Aquila naevia*, lángbagoly, tövisszuró gébics, denevér. Praeparálás alatt van egy vadmacska és néhány kisebb madár. Alkalmilag vásároltunk egy jó karban levő, kitömött pelikánt. Az itt felsoroltakon kívül Barabás Ferenc (Uzon), özv. Cserey Jánosné, Salamon Antal, Nagy Lajos, Csákványi Győző, Biró Sándor (Kézdivásárhely), dr. László Ferenc, Gyárfás Győző, Horváth István, Gergely István, Lántzky Sándor (Szentkeresztbánya) és Biró Sándor tanuló adományából összesen még 52 drbbal gazdagodott ez az osztály.

IV. Könyvtár és levéltár. A könyvtár gyarapításánál azokat a szempontokat vettük figyelembe, melyek utóbbi évi beszerzéseinknél is irányadók voltak. Az év folyamán szerzett értékesebb könyvek közül felsoroljuk az itt következőket. A *-gal jelölt művek adományok.

Akademiai Almanach 1905-re. Budapest 1905.

Acsády Magyar birodalom tört. II. K. Budapest 1904.

Áldási Antal Czimeres levelek. Budapest 1904.

Ballagi A. Régi magyar nyelvünk és a nyelvtört. szótár. Budapest 1904.

*Bálint Gábor. Lexikon Cabardico—Hung. Latinum. Kolozsvár 1904.

*Bloch J. A hegedűjáték és tanítási módszere. Budapest 1904.

*T. Csapó Ida naplójából. Budapest.

Duncker. Az ókor. Budapest 1904.

Evlia Cselebi utazásai. Budapest 1904.

Ferenczi Z. Deák F. élete. Budapest 1904. I—III. K.

- Friedjung H. Harcz a német hegemoniáért. III. K. Budapest 1904.
- Gobineau. A renaissance. Budapest 1904. I., II. K.
- Hollós L. Magyarország gasteromycetái. Budapest 1903.
- Kossuth Lajos iratai X. K. Budapest 1904.
- Kraemer H. Das XIX. Jahrhundert in Wort und Bild. I—IV. Bd. Berlin.
- Lázár Béla. Paál László. Budapest 1904.
- Leipnik L. Nándor A barbizoni művészek. Budapest 1904.
- *Magyarország történeti emlékei. I—II. K. Budapest.
- Malonyai D. Mednyánszky. Budapest 1904.
- *Matlekovics S. Magyarország állapota. Az 1896. évi kiállítás eredményei. Budapest 1897. I—IX. K.
- Mintalapok. Új folyam. Budapest 1903.
- *Molnár Géza A magyar zene elmélete. Budapest 1904.
- Pápai P. Ferenc Pax crucis. Kolozsvár 1710.
- Petrik G. Magyar könyvészet 1886—1900. III. f. Budapest 1904.
- Ráth György Az iparművészet könyve. II. K. Budapest 1905.
- Sebestyén Gy. A magyar honfoglalás mondái. I. K. Budapest 1904.
- Széchenyi I. munkái II. sorozat. I. K. Budapest 1904.
- Szinnyei J. Magyar tájszótár. I—II. K. Budapest 1893—1901.
- *Zichy J. Harmadik Ázsiai utazása. III. K. Budapest 1901.

Múzeumunk könyvtára részére az alábbi folyóiratok jártak:

- Archaeologiai Értesítő.
- Annales Hist. Naturales Mus. Nat. Hung. (A Magyar Nemz. Múz. természettajzi osztályainak folyóirata).
- Akadémiai Emlékbeszédék.
- *Erdély.
- Erdélyi Múzeum.
- *Erdészeti kísérletek.
- Értekezések a bölcs tud. köréből.
- ” a nyelv- és széptud. köréből.
- ” a társ. tud. köréből.
- ” a tört. tud. köréből.
- Akadémiai Értesítő.
- Földtani Közlöny,
- *Magyar Iparművészet, } Háromszékvármegye ajándéka.
- *Magyar Iparoktatás, }

*Századok, Háromszékvármegye ajándéka.

*Magyar Könyvszemle.

Math. és Term. Tud. Közlemények.

Értesítő.

” ” ” ”
Numizmatikai Közlöny.

Nyelvtud. Közlemények.

*Pénzügyi Közlöny.

Rovartani Lapok.

Természet.

Néhai hatolykai P o t s a József főispán örökösei Múzeumunknak ajándékozták azt az iparművészeti is értékes, gazdagon aranyozott és zománcozott bőr-diszszekrényt, melyet Háromszékvármegye közönsége Hatolykai P o t s a József v. b. t. t. főispánnak főispánsága 20 éves emlékére 1897-ben nyújtott át. Az erre a célra készült asztalon nyugvó diszálbum tartalma 2 drb festett előlap (Gyárfás Jenő festménye) és 20 drb fénykép. Értéke körülbelül 3000 korona. P o t s a János a Potsa-családra vonatkozó nagyszámú okiratot és 3 drb családi cimerképet adományozott.

A Múzeumok és Könyvtárak Országos Főfelügyelősége útján az idén is értékes könyvekkel gyarapodott gyűjteményünk. A könyvtárt és levéltárt adományokkal gyarapították: A m. kir. á l l a m n y o m d a a Pénzügyminiszter rendeletére, a Képviseelőház kiadóhivatala, Háromszékvármegye közönsége, az E K E, J ó k a i - n y o m d a részvénytársulat, M á l i k L o r á n d a Székely Nemzet szerkesztője (24 drb könyv és füzet), ö z v. C s e r e y J á n o s n é, ö z v. M á l i k J ó z s e f n é (gyászjelentések, szinlapok, falragaszok), F o r r ó M ó r i c B e s e n y ő (F o r r ó F e r e n c 1848—49-es ezredes hagyatékából maradt 277 drb könyv, jegyzet és térkép), I z r. M a g y a r I r o d. T á r s u l a t, d r. B á l i n t G á b o r (Kolozsvar), R a j c s A n d o r, S z e m e r e M i k l ó s (Budapest), Ö t v e s P á l, B e n k e I s t v á n, N a g y E r n ő, C s u t a k V i l m o s. A társ-múzeumok közül kiadványaikat megküldötték: S o p r o n - v á r m e g y e i M ú z e u m, N a g y b á n y a i M ú z e u m - E g y l e t, B ó r s o d - m i s k o l c i K ö z m ű v. é s M ú z e u m - E g y l e t, H u n y a d v á r m e g y e i T ö r t. s R é g é s z e t i T á r s u l a t, D é l m a g y a r o r s z á g i T ö r t. é s R é g é s z e t i M ú z e u m - T á r s u l a t, B á c s b o d r o g v á r m e g y e i T ö r t. T á r s u l a t é s a z A r a d i K ö l c s e y - E g y e s ű l e t.

V. A **szépművészeti osztály** a dr. Térey Gábor szerkesztésében megjelenő „Modern Festők, Magyar és idegen művészek alkotásai” című vállalatnak eddig

megjelent és vásárlás útján szerzett 12 füzetével gyarapodott.

*

A gyűjteményekgyarapodásáraszolgáló adományokért e helyen is az összes adományozóknak Igazgató-Választmányunk meleg köszönetét fejezi ki.

*

Jelentésünk végéhez csatolt táblázat osztályok és csoportok szerint a Múzeum ez évi összes gyarapodásainak a statisztikája.

Látogatások.

Múzeumunkat az elmúlt év januárjában a mélt. Főfelügyelőség részéről hivatalosan dr. Semayer Vilibald múzeumőr, a Magyar Nemzeti Múzeum Néprajzi osztályának vezetője látogatta meg. Juniushban dr. Zimányi Károly magyar nemzeti múzeumi őr gyűjteményeinket szintén tudományos célból tekintette meg.

Közönség érdeklődése.

Múzeumunkat alkalmatlan helyiségében s rendezetlen állapotában is az elmúlt évben csak a látogatási könyv bejegyzései szerint is néhány száz érdeklődő látogatta meg. E látogatások csaknem mind a nyári időszakra esnek, a mikor Múzeumunk minden vasárnap délelőtt nyitva állott, kívánatra azonban bármikor díj nélkül készségesen megnyitottuk az érdeklődőknek. Nem csekély érdeklődésben részesült könyvtárunk is, de a nyilvános olvasóhelyiség hiánya nagyon akadályozza a közönséget a könyvtár használatában.

A Székely Nemzeti Múzeum Igazgató-Választmányának 1905. április 13-án tartott gyűléséből:

Ifj. Gödri Ferenc,

ig.-vál. elnök.

Dr. László Ferenc

múzeumőr.

Zayzon Ferenc

múzeumőr.

	Aján- dék	Vétel	Össze- sen
I. Érem- és régiségtár.			
Őskori tárgyak	45	—	45
Fegyverek és más felszerelési tárgyak	14	1	15
Egyéb régiségek	73	22	95
Érmek	202	30	232
Papírpénzek	34	—	34
Összesen ...	368	53	421
II. Ipar- és néprajzi osztály.			
Szöttések, varrottások	6	191	197
Fonás, szövés származékai	3	121	124
Népies fazekasság termékei	—	299	299
Ösfoglalkozások származékai	4	72	76
Földművelés és baromtenyésztés származékai	12	41	53
Különböző házi eszközök	24	372	396
Egyéb tárgyak	2	149	151
Összesen ...	51	1245	1296
III. Földrajzi és természetrajzi osztály.			
Térképek	8	—	8
Allatok	209	12	221
Növények	12	—	12
Ásványok, kőzetek, kőületek	94	—	94
Egyéb tárgyak	4	4	8
Összesen ...	327	16	343
IV. Könyv- és levéltár.			
Könyvek, füzetek	440	119	559
Kisebb nyomtatványok	109	—	109
Oklevelek, kéziratok	210	—	210
Egyéb tárgyak	33	—	33
Összesen ...	792	119	911
V. Szépművészeti osztály.			
Olajfestmény	1	—	1
Más tárgy	—	12	12
Összesen ...	1	12	13
Végösszeg ...	1539	1445	2984

Az egész gyarapodás 2984 drb tárgy.

